

per octo & ultra minuta prima apertum in aëre atmosphærico libere relinquitur, & tum demum candela accensa hoc in vas immergitur, aër quo repletur accensus per strata deflagrat. Cum is omni alieno sibi immixto aëre, ab aqua absorbendo privatur, aëre vulgari nihilo fecius gravior manet.

§. XVI.

Effectus in corpus animal. Effectus mei pulveris in corpus humanum quoque nosse plurimum sane intererat & inquirere num sanitati deleterius esset, num ne: quod adeo quantum mihi licuit rimatus sum. Quum vero hujus pulveris non tantam vim mihi comparaverim, ut ejus plures uncias unico huic experimento impendere potuissem, simul & Cl. TESSIER gallinam unciis duodecim de pulvere *Uredinis* (*Charbon*) atque aliam totidem *Ustilaginis* (*Carie*) incubaverit, quod etiam cum meo pulvere minori quidem quantitate tentavi, nec inde male afficerentur, decrevi, hæc experimenta in proprio meo corpore tentare, convictus sic multo accuratius & sensibiliore quam ullo alio modo, me effectus ejusdem determinaturum esse; ideo potissimum, quia fabrica officinae primæ digestionis in avibus adeo a nostra differt, & animalia sincerum pulverem non assumunt: hinc eum in finem per quatuordecim dies mane, & ventriculo jejuno eum pulverem sensim dosim ad drachmam fere usque augendo assumsi; vehiculum aqua fontana erat & demum duabus horis post jentavi; præter hæc adhuc excutiendo pulverem ex ejus carceribus & eum colligendo, insignis quantitas ejusdem mihi invito deglutienda erat, neque minorem quantitatem naribus attraxi, at tamen ne minimam quidem molestiam vel mutationem ullam in corpore inde sensi. Ructus, qui assumtum pulverem sequebantur & vix aliquid ejus spirabant, aquæ potius tribuo; neque in excrementis ullam mutationem deprehendi. Ex hisce tentaminibus vere concludi posse puto, pollen istud insons esse; saltem nemini certe unquam casu deleterium futurum esse; imo animalibus, quæ hoc cereali isto polline quantum id fieri solet, inquinato, nutriuntur, ne quidem vigesima pars illius quantitatis pulveris, quam ego assumsi intra idem temporis spatium, unquam deglutienda erit; modo non consulto major quantitas admisceatur. Scire enim oportet, semina ab isto pulvere vix

inquinari posse, & nullatenus posse ab illis spicis quæ totæ quantæ morbosæ sunt, istæ enim decidunt antè messem; præterea pulverem difficulter a vento dispergi observavi. Et si vel maxime illud fiat, quid mali inde? Nonne spicæ arcte foliis, quæ pulveri prorsus accessum denegant, obvolvuntur. Igitur si unquam de polline aliquid metuentum esset, hoc valeret tantum de ejusmodi spicis; quæ quoad partem tantum morbosæ sunt, verum in hiscè morbosæ partes pariter ante messem jam quoque decidunt; insuper hoc polleni feminibus non facile adhæret; neque unquam semina vidi, quæ isto polline multum conspurcata fuerunt.

Tentandum quoque videbatur, quænam effectum pollen istud vulnere inspersum ederet; hunc in finem vulnere mihi ipsi, invito tamen, ad malleolum inflicto istud pollen non modo inspersi sed & intrivi; verum inde vix minimam irritationem sensi; ibidemque relictum, vulnus in pejus non mutatum est; idem experimentum illi seles repetii, absque ullo evidentè effectu.

§. XVII.

Quid tandem pulvis iste proprie sit atque quos ejus fontes esse credam nunc quoque dicendum est; verum hic malo meam ignorantiam fateri quam meram hypothesein tentare eandemque Lectori Benevolo obtrudere. Admodum multos succos plantarum recentissimos ipse examini subjeci; & microscopio composito lustravi, verum semper neque globulos, omnium minime globulos in motu constitutos polliniquæ nostro similes, videre mihi contigit *g)*; quod contra Cl. AYMEN dictum esto *h)* secundum quem pulvis tumorum nil nisi exsiccata animalcula infusoria forent; observationibus enim microscopicis is comperisse se dicit, succum nutritium plantarum multa continere corpuscula spherica, certæ figuræ & magnitudinis, motuque determinato præ-

*Quid
adeo
pulvis
hic sit?*

g) Succos quos examinavi sola manu e plantis expressi; absque prægressa eandem in mortario contusione, quod consulto annoto; quia in ejusmodi succis posteriori ratione obtentis; utique globulos pulveri tumorum similes deprehendi.

h) *Lib. cit.* Tom. IV. pag. 369; & seq.